

Sygn. akt III KK 480/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Przemysław Kalinowski

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Dagmara Szczepańska-Maciejewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Roberta Tarsalewskiego
w sprawie M.W.

oskarżonego z art. 107 § 1 k.k.s.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 15 października 2019 r.,

kasacji, wniesionej przez Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego w T. - na
niekorzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 12 kwietnia 2018 r., sygn. akt II Ka (...)

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w L.

z dnia 7 września 2017 r., sygn. akt II K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w L., wyrokiem z dnia 7 września 2017 r., w sprawie II K (...), uznał M.W. za winnego tego, że „pełniąc funkcję Prezesa Zarządu w Firmie >>T.<< Sp. z o.o. z siedzibą w W. przy ul. P., w okresie od 29 października 2014 r. do 27 listopada 2014 r. wbrew przepisom ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, w szczególności bez wymaganego zezwolenia, w L. w lokalu przy ul. P., gier na automatach do gry: A. nr (...)1, R. nr (...) i A. nr (...)2”, tj. popełnienia czynu z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. i za to na podstawie art. 107 § 1 k.k.s. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 150 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 100 złotych.

Po przeprowadzeniu postępowania odwoławczego w związku z wywiedzioną przez oskarżonego M.W. apelacją, Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2018 r., sygn. akt II Ka (...), uchylił zaskarżone orzeczenie i na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. postępowanie przeciwko oskarżonemu M.W. umorzył. W postępowaniu apelacyjnym Sąd przeprowadził dowód z odpisu wyroku i uzasadnienia Sądu Rejonowego w K. z dnia 3 kwietnia 2017 r., sygn. II K (...) i Sądu Okręgowego w K., sygn. II Ka (...), w oparciu o które ustalił, iż M.W. skazany był za czyn z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. polegający na tym, że będąc Prezesem Zarządu Spółki H. sp. z o.o. i Prezesem spółki T. Sp. z o.o. urządzał gry na automatach w okresie od dnia 19 sierpnia 2013 r. do dnia 4 listopada 2015 r. poza kasynem, bez rejestracji automatów i bez wymaganej koncesji. Sąd odwoławczy zauważył, że czas popełnienia czynu zarzucanego w rozpoznawanej sprawie w okresie od 29 października 2014 r. do 27 listopada 2014 r. mieści się w łącznym okresie popełnienia czynu przypisanego oskarżonemu w sprawie II K (...), tj. od dnia 19 sierpnia 2013 r. do dnia 4 listopada 2015 r., jak również i to, iż „(...) dopuszczając się działania będącego przedmiotem obecnie prowadzonego postępowania, oskarżony działał jako Prezes Zarządu spółki T. i H., czy to o zasięgu regionalnym, czy ogólnokrajowym. W ramach działalności tych spółek urządzał gry na automatach nie posiadając stosownego zezwolenia i bez rejestracji tych urządzeń.” W tym stanie rzeczy, jak podkreślił Sąd Okręgowy, „(...) nie ulega wątpliwości, że oskarżony dopuścił się działania będącego przedmiotem niniejszego postępowania i przypisanego mu wyroku Sądu Rejonowego w Krośnie przy wykorzystaniu tej samej sposobności, którą dawało

prowadzenie spółek, zaś działania te były przedmiotowo tożsame i naruszały te same przepisy ustawy. (...), okoliczność, że miejsca poszczególnych działań, tj. ustalone w obecnie prowadzonym postępowaniu, jak i w postępowaniu zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w K. były różne, nie może stanowić przeszkody dla uznania prawnej jedności czynu. Takiej przeszkody nie może również stanowić fakt, że oskarżony urządzał gry korzystając z różnych automatów. W sprawie natomiast istotnym jest to, że M.W. działał w ramach tego samego zamiaru powziętego z góry prowadzenia tego rodzaju działalności, z naruszeniem tych samych norm prawnych. Okoliczność podejmowania poszczególnych zachowań w różnych miejscach nie stoi na przeszkodzie uznaniu, że zostały podjęte w ramach jednego czynu ciągłego, podobnie jak warunkiem uznania zachowań za wchodzące w skład tego samego czynu nie jest ujawnienie ich w tym samym czasie (...). Jeśli wziąć pod uwagę, że zamiarem oskarżonego, jako prowadzącego podmioty gospodarcze było urządzenie gier na automatach w kolejnych miejscach, w ramach poszerzania prowadzonej działalności, to nie można odrzucić wnioskowania, że urządzając je w L. oraz w innych miejscach (określonych wyżej powołanym wyrokiem Sądu Rejonowego w K.) oskarżony działał z zamiarem powziętym z góry, tym bardziej, skoro nawet okres tego rodzaju działalności w ramach tej samej prowadzonej spółki, tj. T. Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przypisany oskarżonemu wyrokiem Sądu Rejonowego w K. (26.08.2014 r. - 22.01.2015 r.) zazębia się z okresem działania ustalonego w niniejszym postępowaniu w lokalu w L. (29.10.2014 r. - 27.11.2014 r.). Należy podkreślić, że warunkiem uznania działań, jako objętych tym samym zamiarem powziętym z góry nie jest tożsamość miejsca działania. W realiach omawianych spraw, urządzenie gier w różnych miejscach z wykorzystaniem prowadzonych przez oskarżonego podmiotów oznaczało wykorzystanie tej samej istniejącej sposobności dla podejmowania kolejnych działań tego samego rodzaju, według przyjętego planu i to w ramach jednego zamiaru powziętego z góry. Działania te nie były przypadkowe, lecz z góry zaplanowane, zaś oskarżonemu przyświecał ten sam cel osiągnięcia korzyści majątkowej z działalności prowadzonej z naruszeniem przepisów ustawy. Działania te przedmiotowo zbieżne miały charakter ciągły, co oznacza kontynuowanie tej samej z góry założonej przez oskarżonego działalności

przestępczej w okresie poczynawszy od dnia 19.08.2013 r. do dnia 04.11.2015 r. W konsekwencji przyjęcia przez Sąd Rejonowy w K., że działając w tym okresie, oskarżony dopuścił się czynu ciągłego, było zakwalifikowanie czynu za który oskarżony został prawomocnie skazany, z uwzględnieniem art. 6 § 2 k.k.s. W świetle powyższego należy uznać, że działania zarzucane oskarżonemu w niniejszym postępowaniu stanowiły element czynu prawomocnie osądzanego.

Zgodnie z art. 17 § 7 k.p.k. wszczęte postępowanie umarza się, gdy postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone. Przeprowadzona analiza, uzasadnia ustalenie, że zachowanie będące przedmiotem zarzutu postawionego oskarżonemu w niniejszym postępowaniu stanowi fragment czynu, za który M.W. został prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w K. sygn. II K (...). Zachodzi zatem ujemna przesłanka procesowa, co oznacza, że w postępowaniu odwoławczym należało uwzględnić art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. nakazujący uchylenie zaskarżonego wyroku niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia.”

We wniesionej na niekorzyść skazanego M.W. kasacji Naczelnik (...) Urzędu Celno-Skarbowego w T., zaskarżając wyrok Sądu odwoławczego w całości, zarzucił:

„1. rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. polegające na błędnym przyjęciu, iż zaistniała ujemna przesłanka procesowa w postaci powagi rzeczy osądzonej, gdyż oskarżony M.W. został wcześniej prawomocnie skazany za czyn, będący elementem czynu ciągłego przypisanego mu prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 3 kwietnia 2017 r., sygn. akt II K (...), w sytuacji gdy oskarżony nie został prawomocnie skazany w warunkach określonych w art. 6 § 2 k.k. w związku z art. 107 § 1 k.k.s., a tym samym nie było prawnej przeszkody do orzekania w przedmiocie odpowiedzialności karnej skarbowej oskarżonego, za czyn zarzucany mu w akcie oskarżenia,

2. rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, które miało istotny wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 6 § 2 k.k.s. w związku z art. 107 § 1 k.k.s. polegające na uznaniu, iż art. 6 § 2 k.k.s. obejmuje swą treścią normatywną

i znajduje zastosowanie do przestępstw trwałych – wieloczynowych, do których należą czyny zabronione spenalizowane w art. 107 § 1 k.k.s.”

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stanowisko Sądu Okręgowego w W., które legło u podstaw zaskarżonego kasacją wyroku jest błędne, a wniesiona w tym przedmiocie kasacja Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego w T. jest zasadna. O zasadności tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia zdecydował zarzut zawarty w pkt 1 kasacji, co spowodowało, że stosownie do art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. odnoszenie się do zarzutu z pkt 2 stało się zbędne.

Na wstępie należy zauważyć, że odczytywanie zarzutu z pkt 1 przez pryzmat przywołanej przez skarżącego kwalifikacji prawnej uchybienia, a więc obrazy art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., pociągnęłoby za sobą konieczność uznania niezasadności tego zarzutu. Umorzenie postępowania w oparciu o przywołaną podstawę prawną było przecież jedynie konsekwencją stwierdzenia, że w sprawie doszło do zaistnienia bezwzględnej przyczyny uchylenia orzeczenia w postaci powagi rzeczy osądzonej. Rzecz sprowadza się zatem nie do wadliwości samej decyzji o umorzeniu postępowaniu, a do braku podstaw do stwierdzenia, że w sprawie zaistniały okoliczności pozwalające na przyjęcie konstrukcji powagi rzeczy osądzonej. Pomijając podstawę prawną omawianego zarzutu stwierdzić trzeba, że zarówno w samym zarzucie, jak i w uzasadnieniu kasacji, trafnie podniesiono, że w związku z błędnym rozumieniem czynu ciągłego z art. 6 § 2 k.k.s. Sąd odwoławczy niesłusznie uznał, że czyn przypisany oskarżonemu wyrokiem Sądu pierwszej instancji jest jedynie elementem (zachowaniem) czynu ciągłego, za który M. W. skazany został wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 3 kwietnia 2017 r., sygn. akt II K (...).

Z ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że skoro „(...) urządzenie gry hazardowej w postaci gry na automatach (art. 1 ust. 2 w zw. z art. 2 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r., Dz. U. z 2018 r., poz. 165 ze zm.) wymaga uzyskania koncesji na kasyno gry (art. 6 ust. 1 tej ustawy), a koncesja taka

udzielana jest w odniesieniu do jednego kasyna, prowadzonego w ściśle określonym (geograficznie) miejscu (art. 41 ust. 1, art. 42 pkt 3 i art. 35 pkt 5 tej ustawy), to zachowanie osoby, która nie posiadając koncesji na prowadzenie kasyna podejmuje działanie w postaci urządzania gry na automatach w różnych miejscach (miejscowościach, lokalach), stanowi każdorazowo - od strony prawnokarnej - inny czyn, podjęty z zamiarem naruszenia tych przepisów w każdym z tych miejsc" (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2018 r., V KK 415/18, OSNKW 2018, z.10, poz. 71). Sąd w niniejszym składzie w pełni podziela dalsze stanowisko przedstawione w powołanym orzeczeniu, iż „Uprzednie prawomocne skazanie za przestępstwo z art. 107 § 1 k.k.s., popełnione w innym miejscu, w warunkach czynu ciągłego (art. 6 § 2 k.k.s.), w którym czas jego popełnienia obejmuje czasookres popełnienia czynu z art. 107 § 1 k.k.s., co do którego toczy się jeszcze postępowanie karne skarbowe, nie stanowi w tym późniejszym procesie przeszkody procesowej w postaci powagi rzeczy osądzonej, albowiem nie jest spełniony warunek tożsamości czynów”.

Mając na uwadze powyższe rozważania nie można zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Okręgowego w W. , zdaniem którego okoliczność, że czas czynu przypisanego wyrokiem Sądu Rejonowego w L. mieści się w okresie przypisanego przez Sąd Rejonowy w K. czynu ciągłego w sprawie II K (...), rodzi skutek powagi rzeczy osądzonej. Uzasadniło to konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, zgodnie z art. 442 § 3 k.p.k., Sąd odwoławczy będzie związany przedstawionymi zapatrywaniemiami prawnymi.

as